

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

ГЕОГРАФІЯ ПРОМИСЛОВОСТІ

підготовки _____ **бакалавр** _____

галузі знань «10 Природничі науки», «01 Освіта / Педагогіка»

спеціальності «106 Географія», «014 Середня освіта. Географія»

освітньо-професійної програми «Географія», «Середня освіта. Географія. Економіка.»

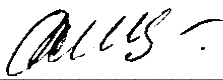
Луцьк - 2020

Силабус навчальної дисципліни «Географія промисловості» для студентів за напрямом підготовки бакалавр, галузі знань «10 Природничі науки», «01 Освіта / Педагогіка»; спеціальності «106 Географія», «014 Середня освіта. Географія»; освітньо-професійної програми «Географія», «Середня освіта. Географія. Економіка.»

Розробник: к. геогр. н., доц. кафедри економічної та соціальної географії
Погребський Т. Г.

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри економічної та соціальної географії

протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

В. о. завідувача кафедри: (Маковецька Л. О.)

© Погребський Т. Г., 2020

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: «10 Природничі науки», «01 Освіта / Педагогіка» Спеціальність: «106 Географія», «014 Середня освіта. Географія» Освітньо-професійна програма (Спеціалізація): «Географія», «Середня освіта. Географія. Економіка.» перший (бакалаврський) рівень освіти	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 3
		Семестр – 1-ий
		Лекції – 32 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) – 32 год.
	Самостійна робота – 48 год.	
	Консультації – 8 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: «01 Освіта»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4	Спеціальність: «014 Середня освіта»	Рік навчання – 4
ІНДЗ: <u>немає</u>	Освітньо-професійна програма (Спеціалізація): <u>«Географія. Економіка.»</u> перший (бакалаврський) рівень освіти	Семестр – 2-ий
		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 10 год.
		Самостійна робота – 86 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Погребський Тарас Георгійович
Науковий ступінь	Кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри економічної та соціальної географії
Профайл	https://wiki.eenu.edu.ua/Погребський_Тарас_Георгійович
Телефон	+380994962521
e-mail	pogrebskyi.taras@eenu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожен четвер 15.00-16.20, аудиторія С-607А

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу

Навчальна дисципліни «Географія промисловості», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань «10 Природничі науки», «01 Освіта / Педагогіка»; спеціальності «106 Географія», «014 Середня освіта. Географія»; освітньо-професійної програми «Географія», «Середня освіта. Географія. Економіка.»

Промисловість виступає провідною галузю господарства і найважливішою складовою регіональних територіально-виробничих комплексів. Удосконалення розміщення і територіальної організації промислового виробництва - актуальна проблема науки і практики в період реструктуризації економіки незалежної української держави. Вивчення закономірностей формування і функціонування промислових комплексів дає змогу розкрити додаткові джерела підвищення продуктивності праці на основі розроблених принципів розміщення і територіальної організації промислових об'єктів, окремих галузей та міжгалузових утворень. Вчення про промислові комплекси виникло на межі суспільно-географічних та економічних наук, які досліджують спільні об'єкти, але мають різні предмети вивчення. На сьогодні важливе значення має процес оцінювання природних умов і ресурсів для їх раціонального використання, охорона навколишнього середовища в містах і районах високої концентрації промислових об'єктів, обґрунтування територіальної і галузевої спеціалізації промисловості, прогнозування розвитку її галузей та промислових комплексів.

Пререквізити

Дисципліни першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: «Загальне землезнавство», «Історична географія з основами етнографії».

Постреквізити

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення дисципліни: «Соціальна безпека регіонів», а також дисципліни вільного вибору.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни „Географія промисловості” є обґрунтування перспективного розміщення промислового виробництва, а також удосконалення його сучасного характеру, підвищення економічної ефективності промислового комплексу України.

Основні завдання дисципліни:

- формування у студентів умінь і предметних навичок при розв’язуванні складних проблем обґрунтування розміщення промислового виробництва;
- розкриття наукових основ територіальної організації промислового виробництва;

- викладення системи методів, що застосовуються для обґрунтування розміщення промисловості;
- огляд особливостей розвитку міжгалузевих комплексів.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- понятійно-термінологічний апарат науки;
- фактори розміщення промислового виробництва;
- особливості формування та функціонування промислових міжгалузевих комплексів;
- промисловий комплекс України та світу, особливості його сучасного розвитку;
- проблеми промисловості сучасної України та перспективи їх подолання.

вміти:

- давати комплексну економіко-географічну характеристику промислових комплексів різних рангів;
- складати план розвитку галузей промисловості;
- досліджувати закономірності, принципи і фактори формування промислових комплексів;
- характеризувати галузеву та територіальну структуру промисловості України та світу;
- складати схему промислового районування.

Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни студенти мають здобути наступні практичні навички та уміння:

Інтегральна компетентність (ІНТ): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.

Загальні компетентності (ЗК): Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність працювати автономно. Навички здійснення безпечної діяльності.

Фахові компетентності (ФК): Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання,

синтезу і моделювання. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані(у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах.

Структура навчальної дисципліни денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи вивчення географії промисловості						
ТЕМА 1. Теоретичні основи розміщення промислового виробництва	13	4	4	4	1	ДС, РК, ІРС/4
ТЕМА 2. Методичні засади галузевого і регіонального аналізу промислових комплексів	13	4	4	4	1	ДС, РК, ІРС/4
ТЕМА 3. Економічні передумови розміщення і територіальної організації промисловості	8,5	2	2	4	0,5	ДС, РК, ІРС/3
ТЕМА 4. Природні передумови розміщення і територіальної організації промисловості	8,5	2	2	4	0,5	ДБ, ІРС/3
ТЕМА 5. Науково-інноваційні передумови розміщення і територіальної організації промисловості	8,5	2	2	4	0,5	ДС, РК, ІРС/3
ТЕМА 6. Основи промислового районування	8,5	2	2	4	0,5	ДС, РК, ІРС/3
Модульна контрольна робота №1						Т / 30
Разом за модулем 1	60	16	16	24	4	50
Змістовий модуль 2. Територіальна організація міжгалузевих промислових комплексів						
ТЕМА 7. Паливно-енергетичний комплекс	9	2	2	4	1	ДС, ІРС/3
ТЕМА 8. Гірничо-металургійний комплекс	12,5	4	4	4	0,5	ДС, РЗ, ІРС/3
ТЕМА 9. Машинобудівний комплекс	8,5	2	2	4	0,5	ДС, РЗ, ІРС/3

ТЕМА 10. Хімічний комплекс	7,5	2	2	3	0,5	ДС, РЗ, ІРС/3
ТЕМА 11. Лісовиробничий комплекс	7,5	2	2	3	0,5	ДС, РЗ, ІРС/3
ТЕМА 12. Будівельний комплекс	7,5	2	2	3	0,5	ДС, РЗ, ІРС/3
ТЕМА 13. Комплекс галузей виробництва предметів споживання	7,5	2	2	3	0,5	ДС, РЗ, ІРС/2
Модульна контрольна робота №2						Т / 30
Разом за модулем 2	60	16	16	24	4	50
Всього годин / Балів	120	32	32	48	8	100

Структура навчальної дисципліни заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи вивчення географії промисловості						
ТЕМА 1. Теоретичні основи розміщення промислового виробництва	11	1	1	8	1	ДС, РК, ІРС/4
ТЕМА 2. Методичні засади галузевого і регіонального аналізу промислових комплексів	11	1	1	8	1	ДС, РК, ІРС/4
ТЕМА 3. Економічні передумови розміщення і територіальної організації промисловості	11	1	1	8	1	ДС, РК, ІРС/3
ТЕМА 4. Природні передумови розміщення і територіальної організації промисловості	11	1	1	8	1	ДБ, ІРС/3
ТЕМА 5. Науково-інноваційні передумови розміщення і територіальної організації промисловості	11	1	1	8	1	ДС, РК, ІРС/3
ТЕМА 6. Основи промислового районування	11	1	1	8	1	ДС, РК, ІРС/3
Модульна контрольна робота №1						Т / 30
Разом за модулем 1	66	6	6	48	6	50
Змістовий модуль 2. Територіальна організація міжгалузевих промислових комплексів						
ТЕМА 7. Паливно-енергетичний комплекс	10	1	1	6	2	ДС, ІРС/3
ТЕМА 8. Гірничо-металургійний комплекс	8	0,5	0,5	6	1	ДС, РЗ, ІРС/3

ТЕМА 9. Машинобудівний комплекс	8	0,5	0,5	6	1	ДС, РЗ, ІРС/3
ТЕМА 10. Хімічний комплекс	8	0,5	0,5	6	1	ДС, РЗ, ІРС/3
ТЕМА 11. Лісовиробничий комплекс	8	0,5	0,5	6	1	ДС, РЗ, ІРС/3
ТЕМА 12. Будівельний комплекс	6	0,5	0,5	4	1	ДС, РЗ, ІРС/3
ТЕМА 13. Комплекс галузей виробництва предметів споживання	6	0,5	0,5	4	1	ДС, РЗ, ІРС/2
Модульна контрольна робота №2						Т / 30
Разом за модулем 2	54	4	4	38	8	50
Всього годин / Балів	120	10	10	86	14	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв’язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль за допомогою тестування, залік.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;

- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати усі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Самостійно вивчати матеріал пропущеного заняття, за умов не виконання завдань практичних занять відпрацювати їх під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій викладача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -50 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за дві модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді тестування, завдання якого обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання студентами. Тестове завдання кожної модульної контрольної роботи складається з 30 питань. За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал.

Рейтинг студента з навчальної роботи визначається відповідно до «Положення про організацію контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти...» у Волинському національному університеті імені Лесі

Українки.

Якщо у підсумку виконання усіх видів навчальної роботи з даної дисципліни студент набирає не менше 75 балів, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Залікова оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань.

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До заліку не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Сутність територіальної організації промисловості.
2. Промисловий комплекс – ефективна форма розміщення промислового виробництва.
3. Закономірності та принципи територіальної організації промислових комплексів.
4. Наукові підходи до класифікації і типології промислових комплексів.
5. Основні наукові підходи до вивчення промислових комплексів.
6. Концепція локальних територіально-виробничих комплексів (ТВК).
7. Концепція промислових кластерів.
8. Концепція регіональної конкурентоспроможності.
9. Класифікація галузей промислових комплексів.
10. Методи економічного обґрунтування розміщення промислових комплексів.
11. Основні передумови розміщення і територіальної організації промислових комплексів.
12. Економічні передумови розміщення і територіальної організації промислових комплексів.
13. Природні передумови розміщення і територіальної організації промислових комплексів.
14. Сутність науково-інноваційного потенціалу держави та його роль у формуванні промислових комплексів.
15. Науково-технічний та інноваційний потенціал промислових комплексів України.
16. Розселенські передумови розміщення і територіальної організації промислових комплексів.
17. Транспортні передумови розміщення і територіальної організації промислових комплексів.
18. Транспортні комунікації як основа формування чинників комунікативності території.
19. Сутність міжгалузевих комплексів і їх типологія.

20. Паливно-енергетичний комплекс.
21. Гірничо-металургійний комплекс.
22. Машинобудівний комплекс.
23. Комплекс хімічних та нафтохімічних виробництв.
24. Лісопромисловий комплекс.
25. Будівельний комплекс.
26. Комплекс з виробництва товарів народного споживання.
27. Структурні перетворення у міжгалузевих промислових комплексах.
28. Визначання поняття логістики.
29. Передумови розвитку логістики.
30. Рівні розвитку логістики.
31. Економічний ефект від використання логістики.
32. Логістичні операції та їх класифікація.
33. Поняття логістичної системи.
34. Види логістичних систем.
35. Сутність і задачі виробничої логістики.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М. : Мысль, 1983. – 350 с.
2. Голиков А. П. Вступ до економічної і соціальної географії : підручник / А. П. Голиков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К. : Либідь, 1997. – 320 с.
3. Жупанський Я. І. Історія географії в Україні : посібник / Я. І. Жупанський. – К., 2006. – 276 с.
4. Іщук С. І. Географія промислових комплексів : підручник / С. І. Іщук, О. В. Гладкий. – К. : Знання, 2011. – 375 с.

5. Іщук С. І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика) / С. І. Іщук. – К. : Європ. ун-т, 2002. – 210 с.
6. Луцишин П. В. Вступ до економічної і соціальної географії (основи теорії) / П. В. Луцишин. – К. : НМКВО, 1993. – 160 с.
7. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії / М. Д. Пістун. – К. : Вища школа, 1996. – 232 с.
8. Соціально-економічна географія світу / за ред. С. П. Кузика. – Львів : Світ, 2002.–672 с.
9. Соціально-економічна географія України / за ред. О. І. Шаблій. – Львів : Світ, 2000. – 680 с.
- 10.Топчієв О. Г. Основи суспільної географії : підручник для студ. географ. спеціальностей вищих навчальних закладів / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2009. – 544 с.
- 11.Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження : методологія, методи, методика : навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса : Астропринт, 2005. – 632 с.
12. Шаблій О. І. Математичні методи в соціально-економічній географії / О. І. Шаблій. – Л. : Світ, 1994. – 304 с.
13. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії. Підручник / О. І. Шаблій. – Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2003. – 444 с.
14. Шаблій О. І. Суспільна географія : теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Л., 2001. – 744 с.
15. Шарьгин М. Д. Введение в экономическую и социальную географию / М. Д. Шарьгин, В. А. Столбов. – М. : Дрофа, 2007. – 255 с.
16. Экономическая и социальная география : Основы науки : Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / М.М. Голубчик, Э.Л. Файбусович, А.М. Носонов, С.В. Макара. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 400 с.
17. Barskyi Y. Using the cluster analysis in socio-geographical researches / Y. Barskyi, V. Fesyuk, T. Pogrebskyi, G. Golub // Uniwersytet Śląski Wydział Nauk o Ziemi Sosnowiec 2016, Acta Geographica Silesiana, 22. WNoZ UŚ, Sosnowiec, 2016 – P. 5-9.
18. Niemets L. Demographic situation as an indicator of socio-economic development (on example of Volyn and Kharkiv regions of Ukraine) / L. Niemets, M. Melniichuk, K. Segida, T. Pogrebskyi // Uniwersytet Śląski Wydział Nauk o Ziemi Sosnowiec 2016, Acta Geographica Silesiana, 22. WNoZ UŚ, Sosnowiec, 2016 – P. 43-57.

Додаткова

1. Барський Ю. Влияние безработицы на формирование экономической составляющей трудового потенциала / Ю. Барский, Т. Погребский, Г. Голуб, А. Слипчук // Uniwersytet Śląski Wydział Nauk o Ziemi Sosnowiec 2019, Acta Geographica Silesiana, 34. WNoZ UŚ, Sosnowiec, 2019 – P. 5-9.
2. Блій Г. де, Муллер П. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ.; Передмова та розділ “Україна” О. І. Шаблія.–К.: Либідь, 2004.–740 с.
3. Глобалізація світового господарства: геопросторових вимір : монографія / О. О. Любіцева [та ін.]. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2010. – 160 с.
4. Луцишин П. В., Клімонт Д., Луцишин Н. П. Територіальна організація суспільства (основи теорії). – Луцьк: Вежа, 2001. – 334 с.
5. Шевченко В.О. Центризм та центричність в географії / В.О. Шевченко. – К.: Ніка-Центр, 2006. – 160 с.